

Bibliográfia

Az egyes szerzők esetében első helyen azt a kiadást tüntetjük fel, amelyből a görög szöveget vettük át. A másodikon szerepel az a kötet, amely alapján a latin fordítást közöljük, s amelyet A.F. Didot neve fémjelez. Harmadik helyen azon mű adatai szerepelnek, amelynek magyar fordítását munkánkban átvettük.

A szentenciák latin és magyar változatát helyenként a szöveghűség kedvéért módosítottuk.

A görög szövegben található ... azt jelzi, hogy valamely kapcsoló- vagy kötőszó elmaradt. Ezt a kihagyást a latin és magyar fordításban általában nem jelöljük. Mondat közben alkalmazott terjedelmesebb kihagyást minden esetben jelölünk.

Olyan gondolatokat, amelyek egy-egy tagmondatként jelennek meg az eredeti szövegben, önálló mondatként közlünk, s * jelet alkalmazunk a szentencia előfordulási helyét feltüntető adatok után. Ugyanígy jelöljük, ha valamely bölcs mondást megelőző vagy követő rész marad el.

Az Aiszóposz-szentenciák esetében mindenhol elhagytuk a bevezető formulát. Ez leggyakrabban: *Ὁ λόγος δηλοῖ, ὅτι ...* („A mese azt mutatja, hogy...”), valamint *οὕτω* („Így/ugyanígy”). A * jel azonban csak az első szentencia után szerepel.

A hét bölcs

- ☞ *Die Fragmente der Vorsokratiker. Griechisch-Deutsch von H. Diels, erster Band, zehnte Auflage, hrsg. von W. Kranz, Berlin 1961.*
- ☞ *Fragmenta philosophorum Graecorum I, collegit, rec., ill., ind. Fr. Guil. Aug. Mullachius, Parisiis (A.F. Didot) 1883.*
- ☞ *A magyar változatot saját áttüzetésünkben közöljük. Esetenként segítséget jelentett Bollók János fordítása (ld. Pais István, Antik bölcsek – gondolatok – aforizmák, Bp. 1986).*

Aiszkhülosz

- ☞ *Eschyle I-II, texte établi et traduit P. Mazon Paris (Les Belles Lettres) 1931, 1935.*
- ☞ *Aeschyli et Sophoclis Tragoediae et Fragmenta, Graece et Latine cum indicibus, Parisiis (A.F. Didot) 1886.*
- ☞ *Aiszkhülosz drámái, ford. Devecseri Gábor, Jánossy István, Kerényi Grácia, Trencsényi-Waldapfel Imre, Bp. 1996.*

Aiszóposz

- ☞ *Corpus fabularum Aesopiarum vol. I, ed. A. Hausrath, fasc. I, ed. alt. cur. H. Hunger, Leipzig (Teubner) 1970.*
- ☞ *A latin forítást saját átültetésünkben közöljük.*
- ☞ *Aiszóposz meséi, ford., jegyz., utószó Sarkady János, Bp. 1969.*

Arisztotelész

- ☞ *Eudemi Rhodii Ethica, adiecto de virtutibus et vitiis libello rec. Fr. Susemihl, Leipzig (Teubner) 1884.*
- ☞ *Aristotelis quae feruntur Magna Moralia, rec. Fr. Susemihl, Leipzig (Teubner) 1883.*
- ☞ *Aristotelis Ethica Nicomachea, rec. Fr. Susemihl. Ed. tertia, curavit O. Apelt, Leipzig (Teubner) 1912.*
- ☞ *Aristotelis Opera omnia vol. II, Parisiis (A.F. Didot) é.n.*
- ☞ *Arisztotelész, Eudémoszi etika. Nagy etika, ford., jegyz. Steiger Kornél, utószó Heller Ágnes, Bp. 1975.*
- ☞ *Arisztotelész, Nikomakhoszi etika, ford. Szabó Miklós. A szöveget gondozta és a jegyzeteket írta Simon Endre, Bp. 1987.*

Démokritosz

- ☞ *Die Fragmente der Vorsokratiker. Griechisch und Deutsch von H. Diels, zweiter Band, Berlin 1912.*
- ☞ *Fragmenta philosophorum Graecorum I, collegit, rec., ill., ind. Fr. Guil. Aug. Mullachius, Parisiis (A.F. Didot) 1883.*
- ☞ *Görög gondolkodók 2, ford. Bodor András, Kövendi Dénes, Sebestyén Károly, Steiger Kornél, Szabó György, Bp. 1992.*

A szemelvényeket Diels számozásával azonosítottuk.

Euripidész

- 📖 *Euripides Tragoediae I-II*, ed. A. Nauck, Lipsiae (Teubner) 1912.
- 📖 *Euripidis Fabulae, recognovit, Latine vertit, in duodecim fabulas adnotationem criticam scripsit, omnium ordinem chronologicum indigavit Th. Fix*, Parisiis (A. F. Didot) 1843.
- 📖 *Euripidész összes drámái*, ford. Devecseri Gábor, Horváth István Károly, Jánossy István, Kárpáthy Csilla, Kerényi Grácia, Trencsényi-Waldapfel Imre, Bp. 1984.

Galénosz

- 📖 *Claudii Galeni Pergameni Scripta minora I, III, recensuerunt I. Marquardt, I. Mueller, G. Helmreich*, Lipsiae (Teubner) 1834, 1939.
- 📖 *C.G. Kühn, Galeni operea omnia I, V*, Lipsiae 1821, 1823.
- A magyar fordítást az alábbi kéziratos diplomamunkák alapján közöljük:*
- 📖 *Galénosz, Buzdító beszéd a mesterségek tanulására*, készítette Marancsik Márta, JATE BTK Szeged 1995.
- 📖 *Galénosz, A lélek fogyatkozásairól*, készítette Vágó Mária, JATE BTK Szeged 1996.
- 📖 *Galénosz, Az orvosi iskolákról kezdőknek*, készítette Soós Éva, JATE BTK Szeged 1996.

A helymegjelölések esetében az arab számok az adott fejezetben belül a sorokat jelentik. A zárójelben álló szám a kiadásban található folyamatos számozást adja meg.

Héliodórosz

- 📖 *Héliodore Les Éthiopiennes I-III*, par R.M. Ratenbury, Rev. T.W. Lumb (J. Maillon), Paris (Les Belles Lettres) 1935-1940.
- 📖 *Erotici Scriptores, ex nova recensione G.A. Hirsching Graece et Latine*, Parisiis (A.F. Didot) 1856.
- 📖 *Héliodórosz, Sorsüldözött szerelmesek (Etiópiai történet)*, ford. Szepessy Tibor, utószó Hegedűs István, Bp. 1964.

Hérakleitosz

- ☞ *Die Fragmente der Vorsokratiker. Griechisch und Deutsch von H. Diels, zehnte Auflage hrsg. von W. Kranz, Berlin 1961.*
- ☞ *Fragmenta philosophorum Graecorum I, collegit, rec., ill., ind. Fr. Quil. Aug. Mullachius, Parisiis (A.F. Didot) 1883.*
- ☞ *Görög gondolkodók 1, ford. Bodor András, Kerényi Károly, Marticskó József, Ritoók Zsigmond, Sebestyén Károly, Steiger Kornél, Szabó György, Bp. 1992.*

A 10., 11. és 12. szemelvény latin fordítását saját átültetésünkben közöljük.

Hésziodosz

- ☞ *Hésziodosz, Munkák és napok, görögül és magyarul, ford. a bevezetést, a jegyzeteket és a kísérő tanulmányokat írta Trencsényi-Waldapfel Imre, Budapest 1955.*
- ☞ *Hesiodi Carmina, Graece et Latine cum indicibus nominum et rerum, edidit F.S. Lehrs, Parisiis (A.F. Didot) 1839.*

Hippokratész

- ☞ *Hippocrates, with an English Translation by W.H.S. Jones, I, II, IV. London-Cambridge-Massachusetts 1923, 1931.*
- ☞ *A latin változatot saját átültetésünkben közöljük. Az 1., 2., 3., 8., és 9. szemelvény esetében segítségül vettük az alábbi munkát: Hippocratis Opera omnia, industria et diligentia Joan Antonidae van der Linden I-II, Leiden 1665.*
- ☞ *Válogatások a Hippokratészi Gyűjteményből, a tanulmányokat válogatta Havas László, ford. Havas László, Németh Béla, Ritoók Zsigmond, szerk. Kádár Zoltán, Bp. 1991.*
- ☞ *Az első szemelvény Magyar László fordítása in: Benedek István, Hügieia, Bp. 1990, 58. A 2-5. szemelvényeket saját átültetésünkben közöljük magyarul.*

Homérosz

- ☞ *Homerus, Ilias, ediderunt W. Dindorf-C.Hentze, Lipsiae (Teubner) 1928.*

📖 *Homers Odyssee, für den Schulgebrauch erklärt von Dr. Karl Friedrich Ameis I-II*, Leipzig (Teubner) 1884.

📖 *Homeri Carmina et Cycli Epici Reliquiae Graece et Latine*, Parisiis (A.F. Didot) 1845.

📖 *Homérosz, Iliász, Odüsszeia, Homéroszi költemények*
ford. Devecseri Gábor, Bp. 1993.

Longosz

📖 *Longus, Daphnis et Chloe, edidit M.D. Reeve*, Leipzig (Teubner) 1982.

📖 *Erotici Scriptorum, ex nova recensione G.A. Hirsching Graece et Latine*, Parisiis (A.F. Didot) 1856.

📖 *Longosz Daphnis és Chloé*, ford., utószó, jegyz. Détsy Mihály, Bp. 1994.

Marcus Aurelius

📖 *Marcus Aurelius, Ad se ipsum libri XII, edidit J. Daylen*
Leipzig (Teubner) 1979.

📖 *A latin változatot saját átültetésünkben közöljük.*

📖 *Marcus Aurelius elmékedései*, ford. Huszti József, Bp. 1975.

Platón

📖 *Platon, Oeuvres complètes I-XII, texte établi et traduit par L. Bodin, A. Croiset, M. Croiset, L. Méridier*, Paris (Les Belles Lettres) 1920-1965.

📖 *Platonis Opera, ex recensione R.B. Hirschigii, Graece et Latine I-II*, Parisiis (A.F. Didot) 1891.

📖 *Platón összes művei I-II*, ford. Faragó Iászló, Gyomlay Gyula, Halasy-Nagy József, Hamvas Béla, Kövendi Dénes, Magyaryné Techert Margit, Nagy Ferenc, Péterfy Jenő, Szabó Árpád, Szabó Miklós, Bp. 1943.

Plutarkhosz

📖 *Plutarchus, Vitae parallelae I-III, edidit K. Ziegler*, Lipsiae (Teubner) 1964-1973.

📖 *Plutarchi Vitae I-II, Graece et Latine, recogn. Theod. Doemner,*
Parisiis (A.F. Didot) 1847.

📖 *Plutarkhosz, Párhuzamos életrajzok I-II,* ford. Máthé Elek, Bp. 1996.

Szophoklész

📖 *Sophocles, Tragoediae, ediderunt W. Dindorf –S. Wekler,*
Lipsiae (Teubner) 1914.

📖 *Sophoclis Tragoediae Septem et Perditarum Fragmenta, ex nova recensione*
Guilielmi Dindorfii, translationem Latinam Brunokii reformavit L. Benloew,
Parisiis (A.F. Didot) é.n.

📖 *Szophoklész drámái,* ford. Babits Mihály, Devecseri Gábor, Horváth István
Károly, Jánossy István, Kardos László, Kerényi Grácia, Trencsényi-
Waldapfel Imre, Bp. 1970.

Thukhüidész

📖 *Thucydides, Historiae I-III, edidit C. Hude,* Lipsiae 1913.

📖 *Thucydidis Historia belli Peloponnesiaci cum nova translatione Latina F.*
Haasii, Parisiis (A.F. Didot) 1884.

📖 *Thuküidész, A peloponnészoszi háború,*
ford., jegyz., utószó Muraközy Gyula, Bp. 1985.

Xenophón

📖 *Xenophons Memorabilien, für den Schulgebrauch erkl. R. Kühner,* Leipzig
(Teubner) 1902.

📖 *Xenophontis scripta quae supersunt, Graece et Latine cum ind. nom. et*
rerum loc., Parisiis (A.F. Didot) 1853.

📖 *Xenophón, Emlékeim Szókratészről,*
ford., utószó és jegyz. Németh György, Bp. 1986.